

Dziesiątki tysięcy uchodźców indonezyjskiej operacji w Papui Zachodniej

20 maja 2019

W grudniu 2018 roku indonezyjskie siły bezpieczeństwa rozpoczęły kampanię militarną w regencji Nduga w Papui Zachodniej, po tym jak frakcja Armii Narodowego Wyzwolenia Papui Zachodniej (TNP/PB) pod dowództwem Egianusa Kogoyi zaatakowała pracowników firmy Istaka Karya budującej odcinek projektu Trans Papua. Śmierć załogi robotniczej, w której składzie członkowie TPN/PB podejrzewali obecność obserwatorów wojskowych zapoczątkowała szeroko zakrojoną operację indonezyjskiej armii (TNI) i policji (Polri), która uderzyła w ludność cywilną regionu Nduga.

Delegacja z Front Line Defenders, grupy monitorującej prawa człowieka, która odwiedziła region, poinformowała, że 32 tysiące osób przesiedlono lub zmuszono do ucieczki, zakłady opieki zdrowotnej zostały spalone, a Zachodni Papuasi przeżyli głęboką traumę w trakcie nadal trwającej indonezyjskiej operacji wojskowej w regionie Nduga w Papui Zachodniej.

Zespół dochodzeniowy „Nduga Case” z Front Line Defenders, w skład którego weszli szanowani obrońcy praw człowieka, Theo Hasegem i ojciec John Donga, zgromadzili obszerne informacje na temat praw człowieka i kryzysu humanitarnego w regionie. Zebrane wiadomości przekazali do biura Amnesty International Indonesia w Dżakarcie.

Warunki osób dla wewnątrznie przesiedlonych nie są łatwe. Jak powiedział Hasegem „niektórzy cywile zginęli nawet w obozach dla uchodźców”. Kobiety zostały zmuszone do porodu nie posiadając dostępu do placówek opieki zdrowotnej, a dzieciom i osobom starszym brakuje jedzenia i wody. Operacji wojskowej, która rozpoczęła się w grudniu 2018 roku towarzyszyły zabójstwa Zachodnich Papuasów będących cywilami, a także spowodowanie wielu okaleczeń oraz ran. Na przykład dwójka dzieci w wieku szkolnym, została zastrzelona przez indonezyjskie siły bezpieczeństwa w dzielnicy Mbua.

5 marca do Free West Papua Campaign spłynął raport o postrzeleniu przez indonezyjskie wojsko Zachodniej Papuaski, Kapusiny Gwijangge. Kobieta postrzelona w stopę 5 marca 2019 roku w dystrykcie Yal, uciekła do lasu i spędziła 15 dni bez pomocy medycznej. Inne nagranie ze strefy konfliktu ukazuje zachodniopapuaskich uchodźców, opisujących tragiczną śmierć kobiety, spalonej żywcem w swoim domu, przez indonezyjską armię. W tym filmie Gisia Nimiangge opisuje losy swojej siostry Alilius. Gdy w regionie rozpoczęła się operacja indonezyjskiego wojska, chorująca Alilius została ukryta na strychu przez jej dziadka, który myślał, że tam będzie bezpieczna od samowoli żołnierzy. Niestety. Później znaleziono już tylko jej kości w tłących się ruinach domu.

Na początku marca w obozie dla uchodźców w Wamenie, zmarł Wetelas Wandikbo. Przyczyną jego śmierci były rany zadane mu przez indonezyjską armię. Według lokalnych zachodniopapuaskich mediów, przynajmniej trzy zachodniopapuaskie dzieci – wszystkie poniżej 6 roku życia – zmarły z głodu w trakcie ukrywania się w lesie po doniesieniach o użyciu broni chemicznej przez indonezyjskie wojsko. Wśród setek uchodźców znalazło się również co najmniej dziesięć kobiet w ciąży, cztery inne rodziły już bez opieki medycznej.

Zdaniem zespołu badawczego z Front Line Defenders jest prawdopodobne, że „siły wojskowe rzuciły bomby przy użyciu helikopterów podczas ataków lotniczych w wielu okręgach”. Według relacji i świadków poszczególnych wydarzeń łącznie 34 szkoły zostały zniszczone lub uszkodzone przez indonezyjskie wojsko, a kościół GKI został przekształcony w koszary wojskowe. Tylko w pierwszej fazie działań TNI w regionie odnotowano 6 ofiar śmiertelnych pochodzących z ludu Nduga (jest to dwóch mieszkańców wioski Kunjondumu oraz 4 pochodzących z wioski Wuridlak).

Bombardowania papuaskich wiosek z helikopterów były prowadzone przynajmniej 12 razy (7 razy w dystrykcie Yigi oraz 5 razy w dystrykcie Mbua). W regionie, w którym prowadzono operację

militarną w użyciu jest ponad 50 samochodów bojowych oraz dwa czołgi. Wśród ofiar śmiertelnych znalazł się Yulianus Tabuni z Mbua, który nie jest członkiem grupy zbrojnej. „On zajmował się kiedyś zborem kościoła” – wyjaśniał pastor Benny Giay w rozmowie z gazetą Tabloid Jubi. Według członków lokalnego kościoła KINGMI Yulianus został zastrzelony przez indonezyjskie siły bezpieczeństwa na terenie kościoła.

10 marca 2019 roku rząd Indonezji wysłał 600 członków personelu wojskowego w celu zabezpieczenia budowy kontrowersyjnego projektu drogowego. Decyzja ta oznacza militaryzację regionu i ryzyko pogłębienia eskalacji przemocy w regionie gór centralnych w Papui Zachodniej. Indonezyjska państwowa agencja informacyjna, ANTARA, poinformowała, że żołnierze, w tym 150 inżynierów wojskowych, będą nadzorowali prace na 4600 kilometrowej autostradzie Trans-Papua. Radio New Zealand komentując ten manewr stwierdziło, że „wraz ze wzrostem liczby ofiar i wysiedleńców w górskich rejonach Papui Zachodniej, perspektywy zakończenia konfliktu zbrojnego w regionie rządzonym przez Indonezję wydają się nikłe”.

Ruch Zjednoczonego Wyzwolenia Papui Zachodniej (ULMWP) wezwał Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, aby „koordynowała pomoc humanitarną do Nduga w Papui Zachodniej, aby pomóc ofiarom przesiedlenia, żyjącym w lesie od 4 grudnia 2018 roku”. Podczas 40. Sesji Rady Praw Człowieka ONZ, 13 marca 2019 roku, Victor Yeimo, międzynarodowy rzecznik Komitetu Narodowego Papui Zachodniej (KNPB) po raz kolejny apelował do społeczności międzynarodowej o interwencję w Nduga, gdzie trwa operacja militarna TNI przynosząca wiele ofiar wśród ludności cywilnej, a także exodus uchodźców się w kierunku miasta Wamena jak i granicy z Papua Nową Gwineą. Podobny apel podczas tego samego wydarzenia, wystosowała Veronika Koman z Instytutu Pomocy Prawnej w Dżakarcie (LBH Jakarta). Niezależnie od tych wystąpień, Ojciec John Djonga z Front Line Defenders podniósł w imieniu delegacji własny apel wzywając Indonezję do umożliwienia dostępu mediom i

organizacjom humanitarnym do Papui Zachodniej, a także wysłania tam misji ONZ ds. praw człowieka.

Szacuje się, że obok 32 tysięcy wewnętrznych uchodźców i przesiedleńców, od momentu rozpoczęcia operacji TNI/Polri w Nduga zginęło około 25 cywilów, spośród których niektórzy spłonęli żywem w swoich domach.

Zachodni Papuasi oskarżyli indonezyjskie wojsko o użycie podczas bombardowań pocisków zawierających biały fosfor. Doniesienia o użyciu broni chemicznej, w pierwszej fazie grudniowej operacji w Nduga wywołało wielkie zaniepokojenie wśród wielu zachodniopapuaskich środowisk. Free West Papua Campaign otrzymała wiele doniesień o bombardowaniu tego regionu przez indonezyjskie wojsko, a także o przesiedleniu i cierpieniach mieszkańców okolicznych wsi w wyniku trwającej operacji. Istnieją sprzeczne doniesienia odnośnie użycia bomb i materiałów wybuchowych, w tym także białego fosforu. Indonezyjski minister ds. koordynacji politycznej, prawnej i bezpieczeństwa, Wiranto, zaprzeczył jakoby podległe mu siły skorzystały z tego typu środków.

Opracowanie: Damian Żuchowski, Rafał Szymborski

Wypowiedzi wideo: Rafał Szymborski

Źródła: WolneMedia.net, Free West Papua Campaign Poland

Bibliografia

1. Explosive conflict in Nduga Regency, <https://www.freewestpapua.org/2018/12/14/nduga-conflict-2018/>
2. Indonesian military use chemical weapons in West Papua, <https://www.freewestpapua.org/2018/12/23/the-saturday-paper-exclusive-chemical-weapons-dropped-on-papua/>
3. ULMWP Chairman Benny Wenda releases statement on Nduga crisis, <https://www.freewestpapua.org/2019/01/21/ulmwp-chairman-benny-wenda-releases-statement-on-nduga-crisis/>
4. The story of Nduga refugees: Mother died while giving birth to her child, <https://www.tabloidjubi.com/eng/2019/01/17/the-story-of-nduga-refugees-mother-died-while-giving-birth-to-her-child/>
5. Displaced Papuans refuse to return to Nduga, <https://www.rnz.co.nz/international/pacific-news/385524/displaced-papuans-refuse-to-return-to-nduga>
6. Indonesia sends 600 Indonesian soldiers to secure controversial road in West Papua, <https://www.freewestpapua.org/2019/03/07/indonesia-sends-600-indonesian-soldiers-to-secure-controversial-road-in-west-papua/>
7. International Coalition for Papua on Nduga Case – Rescue team publishes first report on massacre and military AIDS, <https://www.freewestpapua.org/2019/01/22/international-coalition-for-papua-on-nduga-case-rescue-team-publishes-first-report-on-massacre-and-military-raids/>
8. World Council of Churches shows solidarity with West Papua following visit, <https://www.ulmwp.org/world-council-of-churches>

9. Human Rights Investigators: Bombs dropped, hospitals torched and thousands displaced in Nduga, <https://www.freewestpapua.org/2019/04/01/human-rights-investigators-bombs-dropped-hospitals-torched-and-thousands-displaced-in-nduga/>